

Säästöpankkiryhmän markkinakatsaus elokuussa 2012

Poimintoja katsauksesta

- Euroalueen talous kutistuu vielä ainakin loppuvuoden ajan. Myös maailmantalous voi vajota lievään taantumaan. Suomen talous on syksyn aikana nollakasvussa. Talouden vetureina toimivat palvelut ja kotimainen kysyntä, vienti ei ehdi toipua tänä vuonna.
- Eurokriisin ratkaisussa huomio kohdistuu EKP:n toimiin ja mahdollisesti syntyvään rakennelmaan, jossa ongelmamaat hakevat tukipaketin ja sitoutuvat sen ehtoihin, minkä jälkeen EKP ostaa jälkimarkkinoilla niiden velkakirjoja.
- Pankkien keskuspankkirahan saamiselle tulisi asettaa ehtoja. Lainanantoa kuluttajille ja yrityksille tulisi kasvattaa rahansaannin ehtona.
- 3–7 vuoden aikavälillä vuosi-inflaatio nousee jopa yli 5 prosentin. Velkaisten eurovaltioiden ainoa tie ulos ongelmista on inflaation nousu niin kauan, kun niiden talouksia ei uskottavasti saneerata.
- Suomen valtio saa tällä hetkellä lainaa edullisesti. Lainaa kannattaa nyt ottaa etupainotteisesti niin pitkinä lainoina kuin mahdollista. Näin lainojen eräpäivät siirtyvät suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen aiheuttaman menopiikin yli.
- Suomi ei voi ottaa rahoitusmarkkinaveroa käyttöön yksin. Alan kannattavuus ja osaaminen Suomessa vaarantuvat ja eläkeläiset joutuvat maksumiehiksi.
- Sijoittajalle: kiinteistöjen, metsien ym. reaaliarallisuuden suosio lienee kasvussa. EKP:n ylläpitämät matalat korot ja inflaation kiihtyminen suosivat velanottoa.

Maailmantalouden näkymät 2012: Horjuva maailmantalous ei tarjoa vetoapua EU-maille

Maailmantalouden kasvuedellytykset alkoivat horjua kesän aikana. Huono sato nosti ja nostaa elintarvikehintoja kaikkialla maailmassa ja vähentää muidenkin tuotteiden kulutuskysyntää. Öljyn ja polttoaineiden hinnanlasku jäi lyhytaikaiseksi, ja korkeampi hinta alkaa jarruttaa talouskasvua syksyllä.

”Uskomme maailmantalouden kasvun alittavan kolmen prosentin tason tänä vuonna. Kasvu voi jäädä jopa vain kahteen prosenttiin, mikä merkitsisi maailmantalouden vajoamista lievään taantumaan. Vuodesta 2013 on tulossa parempi. Kasvun painopiste on silloin Aasiassa ja Amerikassa”, arvioi Säästöpankkiryhmän markkinastrategi Miska Kuhalampi.

”Huolestuttavaa on, että Euroopan lisäksi kasvu hidastuu aiemmin vahvoissa USA:ssa, Kiinassa, Brasiliassa ja Intiassa. On ilmeistä, että kevään aikana kulutus- ja investointikysyntä Kiinassa hidastui ja tuonti jäi odotuksista. Kiinan haasteena on investointien huomattava väheneminen, viennin kilpailukyky ja yllättäen kulutushaluttomiksi heittäytyneet kuluttajat. Intiassa taas kaoottinen talouspolitiikka yhdessä nousevien elintarvike- ja polttoaineiden hintojen kanssa muodostaa ikävän yhtälön”, Miska Kuhalampi pohtii.

”Euroalueella tämän vuoden ensimmäinen neljännes sujui odotuksia ”vähemmän huonosti” nollakasvussa, mutta toisella neljänneksellä euroalue vajosi takaisin taantumaan (BKT -0,4 prosenttia vuositasolla). Euroalueen talous kutistuu vielä koko loppuvuoden ajan”, uskoo Kuhalampi.

TIEDOTE
21.8.2012

USA:ssa kotimainen kysyntä on vielä vakaalla kasvu-uralla. USA vaikuttaa alueista vakaimmalta, mutta kehitys sielläkin on tasaantumassa hyvän kasvuvuoden jälkeen. USA on pitkällä ongelmiansa ratkaisussa, kuluttajien velkaongelma on pienentynyt ja pankkisektorin tila lähenee normaalia.

Syksyn edetessä maailmanlaajuinen talouskehitys pysyy hitaana samalla, kun tehtyjen elvytyspakettien teho vaimenee ja synkentää näkymiä entisestään. Uusia elvyttäviä toimia kaivataan ja niitä ehkä saadaankin – ei Euroopasta, vaan Kiinasta. Maa saattaa laskea korkoja, parantaa pankkilainausedellytyksiä, helpottaa pienten ja keskisuurten yhtiöiden lainansaantia sekä laskea veroja loppuvuoden aikana.

”Venäjää ja Brasiliasta sekä muita raaka-aineiden tuottajamaita ruoan ja polttoaineiden maailmanmarkkina-hintojen nousu tietysti hyödyttää. Toisaalta Brasilian vientisektori kärsii heikentyneestä Kiinan viennistä.”, Kuhalampi pohtii.

Euroopan keskuspankista toivotaan yhä eurokriisin ratkaisijaa

Lähipäivinä huomio kohdistuu EKP:n toimiin ja mahdollisesti syntyvään rakennelmaan, jossa ongelmamaat (Espanja ja ehkä Italia) ensin hakevat apua EVVR:n ja/tai EVM:n kautta myönnettävästä tukipaketista, sitoutuvat talouskuriin ja budjettisääntöjen noudattamiseen, minkä jälkeen EKP ostaa jälkemarkkinoilla kyseisten valtioiden velkakirjoja alentaen siten niiden velan korkoja.

”Näin EKP saisi edes jotain takeita sille, että ongelmamaat pysyvät rakennemuutosten tiellä rahoitusta saatuaan. Rahoitusta on ilmeisesti tarkoitus antaa mahdollisimman lyhyinä lainoina, jotta eräpäivien läheisyys pitää yllä intoa pysyä budjettiraameissa. Lisätietoja EKP:n rahoitusesityksestä odotetaan lähipäivinä, muuten kesän aikana virinnyt optimismi heikkenee nopeasti”, Kuhalampi näkee.

EKP:n toimet saattavat olla ainoa tie eteenpäin lähiaikoina, sillä EKP on ainoa uskottava suurten talouksien lainoittaja. Pitkällä aikavälillä velkaa voidaan yrittää pienentää myymällä valtioiden omaisuutta tai laskemalla liikkeeseen vakuudellisia lainoja. Siis lisää velkaa velan päälle, ei merkittäviä menoleikkauksia, kuten Baltiassa viime vuosina tai Suomessa 1990-luvulla.

”Mitä EKP:n pitäisi tehdä? Suuri ongelma on sekä pk-sektorin rahoitus että keskuspankkirahan jääminen pankkien sisään tai kanavoituminen pankkien kautta ainoastaan valtionlainoihin. Bank of England teki Iso-Britanniassa mielenkiintoisen kokeilun, jossa keskuspankkirahan saamiselle asetettiin ehtoja. Lainausta kuluttajille ja yrityksille tuli kasvattaa rahansaannin ehtona. Tätä kannattaisi ainakin kokeilla laajassa mittakaavassa euroalueellakin. Toipuminen ja kasvu saadaan alkuun vasta, kun rahaa saadaan ulos pankeista ja talouksiin kiertämään”, Kuhalampi kuvaa.

”Korkopolitiikan mahdollisuudet on jo hyödynnetty. Uskomme EKP:n laskevan ohjauskorkojaan vielä kerran syksyn aikana, mutta EKP:n korkopäätökset ovat tässä tilanteessa sivuseikka. Huomio on nyt kysymyksessä, ostaako EKP, millä ehdoilla ja kuinka paljon ongelmavaltioiden velkakirjoja.”

EU-maiden talousnäkömät: kiireelliset ongelmat vievät huomion ongelmien todellisilta syiltä

EU-maiden ongelmista liian vähälle huomiolle ovat jääneet EU:n talousongelmien todelliset syyt: liian vähäinen tehdyn työn määrä ja ylimitoitettu yritystoiminnan sääntely. Esimerkiksi työntekijöiden palkkaaminen on liian riskialtista pienelle yritykselle Keski-Euroopassa, sillä heitä on erittäin vaikea irtisanoa, vaikka kannattavuus heikkenisi. Kova tuloverotus taas vähentää ihmisten mielenkiintoa lisä- ja ylitöihin sekä yrittämiseen.

Säästöpankkiryhmään kuuluu 33 Säästöpankkiä ja keskusjärjestö Säästöpankkiliitto. Omia konttoreita on noin 210, ja yhteistyön kautta asiakkailta on käytettävissään yhteensä yli 400 konttoria, 200 palvelu- ja maksuautomaattia ja kaikki Suomen käteisautomaatit. Säästöpankkien päämääränä on edistää säästämistä ja asiakkaiden taloudellista hyvinvointia. Palvelun peruseräpäivätyyppisiä ovat asiakasläheisyys ja paikallisuus. Tavoitteena on jatkuva, kannattava kasvu ja vakavaraisuuden pitäminen turvalla tasolla. Vuonna 2011 liikeyrittämistä kertyi 65,4 miljoonaa euroa, vakavaraisuus oli 22,1 % ja asiakasmäärä 587 000. www.saastopankki.fi

”Näihin ongelmiin ei edes haeta ratkaisuja, koska akuutit velkaongelmat hallitsevat EU:n päätöksentekoa. Rahaa hamutaan kaikista lähteistä miettimättä kasvavan verorasituksen kerrannaisvaikutuksia lähivuosien kasvuun ja työllisyyteen. Nykyinen tapa tehdä politiikkaa EU-tasolla luo lisää epävarmuutta ja pitkittää eurokriisiä, ei ratkaise sitä”, Kuhalampi sanoo.

”Mitä EU-politiikkojen pitäisi tehdä? Keventää verotusta kasvusektoreilla. Vähentää tulonsiirtoja, tukia ja tukiaisia niille talouden osa-alueille, jotka eivät kykene itsenäiseen, kannattavaan toimintaan. Purkaa ja selkeyttää yritystoiminnan sääntelyä ja yksinkertaistaa sekä helpottaa yritystoiminnan ehtoja pienille, kasvuhaluille yrityksille. Tämä pätee sekä valtio- että EU-tasolla. EU:lla ei enää yksinkertaisesti ole varaa ylimitoitettuun ja maailman tiukimpaan yritystoiminnan säätelyyn – rahat on loppu!”

EU-päättäjien ratkaisuksi näyttää kuitenkin valikoituneen Suomen markka-ajan politiikka eli devalvaatio-inflaatio -linja. Korot pidetään hallinnollisin toimin keinotekoisena matalina, jolloin inflaatio nousee ja oma valuutta heikkenee. Tämä saattaa palauttaa kilpailukykyä olemassa oleville yrityksille, muttei luo uutta toimeliaisuutta. Valittu linja rankaisee säästäjiä ja asiansa hoitaneita sekä palkitsee velanottajia, myös valtioita. Kerran laukkaamaan päässyttä inflaatiota on myös tunnetusti vaikea suitsia.

”Uskomme keskipitkällä 3–7 vuoden tähtäimellä jopa yli 5 prosentin vuotuisiin inflaatiolukuihin. Uskottavaa saneerausta ei velkasiin eurotalouksiin ole tehty. Valtiotason konkurssseja ei haluta, joten jäljelle jää ainoa realistinen tie ulos ongelmista, joka on inflaatio, velkojen reaalisen arvon pienentäminen”, Kuhalampi toteaa.

Suomen lähiajan näkymät: kotimainen kysyntä torjuu taantumaa

Suomen talouskehitys näyttää uhmaavan painovoimaa varsin haasteellisessa talousympäristössä. Tärkeimpien kauppakumppaniemme – Venäjän, Ruotsin ja Saksan – taloudet ovat säästyneet suuremmilta vaurioilta. Venäjän kasvua tukee öljyn barrelihinnan palautuminen yli 100 euron tasolle. Ruotsin toisen vuosineljänneksen vientivetonen kasvu taas ennakoii hyvää myös Suomelle. Saksankin talous kehittyi kuluttajavetoisesti odotuksia paremmin toisella neljänneksellä.

Tämä on auttanut Suomen taloutta viime vuosien myllerryksessä. Tässä uudessa tilanteessa venäläiset matkailijat, rakentaminen ja kulutustavarakysyntä ovat kompensoineet vientiteollisuuden ongelmia ja IT-alan rakennemuutosta. Talouden vetureina toimivat palvelut ja kotimainen kysyntä, jotka estävät talouskasvua putoamasta miinusmerkkiseksi.

”Suomen suhdannehistoriassa kotimaisen kysynnän suuri merkitys on jokseenkin uusi ja jopa haastava tilanne. Usko viennin voimakkaaseen elpymiseen heikkenee sitä mukaa, kun maailmantalouden kasvu hidastuu. Valtion toimet kotimaisen kysynnän ja työllisyyden ylläpitämiseksi ylikorostuvat verrattuna aiempiin kansainvälisen talouden taantumiin”, Kuhalampi uskoo.

Kuten tunnettua, eurokriisi hyödyttää Suomea siinä mielessä, että valtio saa tällä hetkellä lainaa edullisesti.

”AAA-luottokelpoisuuden turvin valtio saa lainaa käsittämättömän hyvin ehdoin. Kriisitilanteessa sijoittajat hakevat turvaa Suomen valtion lainoista. Tilannetta kannattaakin hyödyntää ja ehkä ottaa lainaa hieman etupainotteisesti ja niin pitkänä lainoina kuin mahdollista. Suomelle edullinen tilanne ei ehkä kestä ikuisesti EU-yhteisvastuiden alati kasvaessa”, Kuhalampi toteaa.

”Olemmekin panneet ilolla merkille valtion uudet pidemmät, jopa 30 vuoden lainat. Tällä korkotasolla pitkien lainojen painottaminen on hyvin järkevää, sillä lainojen eräpäivät siirtyvät jo sen eläkemenopiikin yli, joka aiheutuu suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisestä. Velanottotarvetta huoltosuhteen vaikeimpina vuosina

Säästöpankkiryhmään kuuluu 33 Säästöpankkia ja keskusjärjestö Säästöpankkiliitto. Omia konttoreita on noin 210, ja yhteistyön kautta asiakkailta on käytettävissään yhteensä yli 400 konttoria, 200 palvelu- ja maksuautomaattia ja kaikki Suomen käteisautomaatit. Säästöpankkien päämääränä on edistää säästämistä ja asiakkaiden taloudellista hyvinvointia. Palvelun peruseriaatteita ovat asiakasläheisyys ja paikallisuus. Tavoitteena on jatkuva, kannattava kasvu ja vakavaraisuuden pitäminen turvalla tasolla. Vuonna 2011 liikevoittoa kertyi 65,4 miljoonaa euroa, vakavaraisuus oli 22,1 % ja asiakasmäärä 587 000. www.saastopankki.fi

TIEDOTE

21.8.2012

voidaankin näin laina-aikoja pidentämällä ennakoivasti pienentää. Ei niin huonoa, ettei jotain hyvääkin”,
Kuhalampi huomauttaa.

Mullistuksista kärsivä IT-sektori ja palvelualat tarvitsevat toimenpideohjelman

”Palvelusektori on avainasemassa kotimaisen kulutuksen ylläpidossa. Kotitalousvähennyksen leikkaaminen ja veronkorotukset ovat hyvin vaarallista politiikkaa juuri nyt. Nokia ja muu vientisektori ovat vaikeuksissa, joten tarvetta olisi aivan toisenlaisille toimille. Hallituksen pitäisi ryhtyä nopeisiin toimenpiteisiin kotimaisen kulutuksen varmistamiseksi. Nyt tarvitaan esimerkiksi verohelpotuksia työvoimaa lisääville kasvuyrityksille, ohjelmia ulkomaalaisten IT-alan tytäryhtiöiden saamiseksi Suomeen ja pitkiä sitoumuksia yritysverotuksen tasosta ennakoitavuuden lisäämiseksi”, Kuhalampi luettelee.

”Kotimaisella IT-sektorilla on menossa rakennemuutos laajojen saneerausten (Nokia, Digia, Tieto) sekä yritysostojen (Aldata, Tekla) jälkimainingeissa. Mullistus on sekä mahdollisuus että uhka: löytyykö vapautuville insinööriresursseille uutta käyttöä vai häviääkö koko IT-klusteri Suomesta, etenkin jos ja kun Nokian vetoapu loppuu? Meillä on nyt ennätyksellisen suuri määrä kokeneita kansainvälisen liiketoiminnan ammattilaisia, jotka voisivat auttaa pienempiä suomalaisyhtiöitä kansainväliseen kasvuun. Kykenemmekö pitämään nämä avainhenkilöt Suomessa vai työllistyvätkö he pysyvästi ulkomaille? Näiden avainhenkilöiden houkuttelemiseksi ja sitouttamiseksi tarvittaisiin hallitukselta konkreettisia toimia.”

Suunnitellut uudet verot vaarantavat rahoitusalan tulevaisuuden Suomessa

”Myös toimenpideohjelma kotimaisen rahoitussektorin toimintaedellytysten parantamiseksi olisi vihdoin syytä aloittaa. Tiukentuva sääntely nostaa huolen yritysten rahoitusten saatavuudesta lähivuosina. Miten esimerkiksi saisimme kotimaiset joukkovelkakirjat palvelemaan paremmin pienimpien yritysten tarpeita nyt, kun pankkien tiukentuva sääntely vähentää niiden mahdollisuuksia pk-yritysten lainoittamiseen?” Kuhalampi kysyy.

”Kotimaisen rahoituksen saatavuuden tai talouskasvun edellytysten varmistaminen ei kuitenkaan näytä olevan päättäjien pöydällä päällimmäisenä. Päinvastoin ensi vuodeksi suunnitellaan pankkiveroa, jolla on tarkoitus kerätä pankeilta 170 miljoonaa euroa. Eikä siinä kaikki, Suomi suunnittelee ottavansa rahoitusmarkkinaveron käyttöön yksinään, vaikka sitä on EU-tasolla lykätty.”

”Suomi ei voi ottaa rahoitusmarkkinaveroa käyttöön yksin. Ainakin Ruotsi olisi saatava mukaan. Muuten Nordean, SEB:n, Danske Bankin ym. pääomamarkkinatoiminnot valuvat täältä sinne. Joka tapauksessa ne ovat vaarassa siirtyä Tanskaan tai muihin verottomiin finanssikeskuksiin. Alan osaaminen ja ammattilaisten määrä on vaarassa romahtaa, jos toiminnoilta kilpailutilanteessa katoaa taludellinen pohja. Euroopan taantuma on jo ajanut useita kansainvälisiä rahoitusalan toimijoita supistamaan toimintojaan Suomesta (Deutsche Bank, Royal Bank of Scotland), lähtevätkö loputkin? Missä Suomen elinkeinoelämä hoitaa rahoituspalvelunsa tulevaisuudessa – Tukholmassa, Kööpenhaminassa, Lontoossa – vai edelleen Helsingissä ?”

”Onko jäänyt huomaamatta, kuka transaktioverot maksaa? Pääasiallinen maksaja Suomessa olisivat eläkeläiset. Eläkelaitosten kautta heillä on hallussaan pääosa Suomen sijoitettavasta varallisuudesta. Pienet ja keskisuuret yhtiöt ovat myös jäämässä maksajan osaan. Varakkaampi kansanosia sekä suuremmat yhtiöt todennäköisesti vain siirtäisivät arvo-osuustilinsä maihin, joissa näitä veroja ei peritä”, Kuhalampi varoittaa.

TIEDOTE

21.8.2012

Sijoitussuositukset: sijoituksista ”normaaleihin” yrityslainoihin saa vielä riittävän tuoton

Sp-Rahastoyhtiön salkunhoitajat arvioivat, että inflaatio ei vielä ole ongelma EU-alueen taantumien keskellä. Rakentaminen on ollut vähäistä finanssikriisin jälkeen ja kiinteistöjen reaali hinnat ovat hieman laskeneet. Näin ollen kiinteistöjen sekä muun reaali varallisuuden houkuttelevuus sijoituskohteena lienee kasvussa. Sijoittajat hakevat lähivuosina inflaatio suojaa rahoilleen. Toisaalta EKP:n ylläpitämät matalat korot ja inflaation kiihtyminen suosivat velanottoa.

”Uusien osakesijoitusten suhteen olemme varovaisia. Talouskuva on ollut kesän aikana selvästi heikkenevä, eikä viimeaikainen pörssinousu ehkä jatku kovin pitkään. Poliittiset päätökset ovat pääosassa osakemarkkinoilla, ilmapiiri on yritystoiminnalle vaikea ja ennustettavuus on viime vuosina ollut poikkeuksellisen huono.

Korkopuolella painotamme n. 2–3 vuoden talletusaikaa, koska lyhyimmät korot ovat liian matalia ja pidemmistä koroista ei saa riittävää korkoa suhteessa inflaatioon. Korkosijoituksista normaalin luottoluokituksen yrityslainoihin saa vielä riittävän tuoton”, Kihalampi toteaa.

Lisätiedot:

Säästöpankkiryhmän markkinastrategi, CFA Miska Kihalampipuh. 010 436 6541,
miska.kihalampi@saastopankki.fi

Liite: Lehdistötilaisuuden ppt-esitys (pdf-muodossa)